

LICHTMIS

Lezing:

Toen de tijd aanbrak, waarop zij volgens de Wet van Mozes gereinigd moesten worden, brachten zij het kind naar Jeruzalem om het aan de Heer op te dragen, volgens het voorschrift van de Wet des Heren: Elke eerstgeborene van het mannelijk geslacht moet aan de Heer worden toegeheiligd, en om volgens de bepaling van de Wet des Heren een offer te brengen, namelijk een koppel tortels of twee jonge duiven. Nu leefde er in Jeruzalem een zekere Simeon, een wetgetrouw en vroom man, die Israëls vertroosting verwachtte en de heilige Geest rustte op hem. Hij had een godsspraak ontvangen van de heilige Geest dat de dood hem niet zou treffen, voordat hij de Gezalfde des Heren zou hebben aanschouwd. Door de Geest gedreven was hij naar de tempel gekomen. Toen de ouders het kind Jezus daar binnenbrachten, om aan Hem het voorschrift der Wet te vervullen, nam ook hij het kind in zijn armen en verkondigde Gods lof met de woorden: 'Uw dienaar laat gij, Heer, nu naar uw woord in vrede gaan: mijn ogen hebben thans uw Heil aanschouwd, dat Gij voor alle volken hebt bereid; een licht dat voor de heidenen straalt, een glorie voor uw volk Israël.'

(Lucas 2,22-32)

Toespraak:

Lichtmis was voor ons vrijzinnig gezin, zoals Allerzielen, een gezellige familietafel met pannenkoeken, beignets, wafels en koffie . Traditie weliswaar maar uit de oude doos. In de parochies rondom ons werd het veel gevierd, ook kerkelijk met een specifieke dienst en gewijde kaarsen.

Deze viering is in de Katholieke kerken praktisch weggefallen, niet voor de Orthodoxe kerkgemeenschap voor wie dit feest van PYPAPENTE/Opdracht in de Tempel nog steeds behoort tot de twaalf hoofdfesten.

Het feest staat in een lange en brede traditiestroom, namelijk de antieke, **Joodse, christelijke en Keltische tradities**. Vermits bekendheid met het traditiegoed voorwaarde is voor een huidig inzicht in de hedendaagse relevantie en bruikbaarheidsgraad bekijken we eventjes de diverse invullingen:

Joodse : het was een reinigingsritus van de moeder, 40 dagen na de geboorte van de eerste zoon, tevens een offerritus van deze zoon aan de Heer. (Leviticus 12:6-7 en Numeri 18:15 waren de grondslag en kader voor deze tempelritussen) Twee offers dus, voor de armen beperkt tot twee tortelduifjes.

Christelijke: vanaf de 4^e eeuw in de Oostelijke kerken bekend maar dan als Hypapente/Opdracht in de Tempel. Uiteraard gebaseerd op de theologische invulling van de vroeg kerkelijke verkondigers die Jezus als de langverwachte Messias Bijbels wilden voorstellen aan een gemengd publiek van Joodse volgelingen van Jezus. Het Licht voor de wereld zoals Simeon het verwoordt in zijn lofprijzing/profete.

In de Evangelies ziet men dan ook drie Epiphaniën in de uitgebreide kerstperiode waar Jezus als dusdanig verkondigd wordt door Engelen en profeten:

- eerst aan de herders – het arme volk , door de engelen
- daarna aan de drie wijzen (heidenen)
- aansluitend aan het gelovig Joodse volk in de tempel door Simeon en Hanna.

Een duidelijke verkondiging van Jezus als Messias, maar nu als Licht voor de ganse wereld.

In de antieke werelden werd een feest gevierd rond het Licht/Zon in de periode midden tussen langste nacht en langste dag.

In onze **Keltische** streken bestond rond de vieringstijd reeds een lichtfeest **Imbolc** genaamd dat uiteraard vlug werd omgedoopt. In het Oosten bv. bestond rond die datum ook het feest van **Mihr**, de god van het vuur.

We hebben met deze drie Evangelieverhalen in de klassieke Joodse midrashim stijl, vrije verhalen die het Joods publiek zonneklaar maakten dat Jezus dé lang verwachte Messias was maar nu niet alleen voor het joodse volk en natie maar voor de ganse mensheid. Vergeten we ook niet dat deze verhalen opgesteld werden decennia na de feiten en in het licht van de kruisdood, Pasen, Pinksteren en hemelvaart ervaringen.

In onze streken werd het kerkelijk feest rond de aangestoken paaskaars gevierd met een dienst waarin ook gewijde kaarsen aan de paaskaars werden ontstoken en uitgedeeld voor huisgebruik.

Maar nu: wat kunnen wij ermee?

Wel met een echte zoektocht naar zingeving en relevantie voor een gemeenschap als De Lier. Hiervoor is het belangrijk te onderstrepen dat Lucas Simeon Jezus laat aankondigen als hét Licht maar wel dat hij niet zal komen in wereldse glorie omstandigheden maar wel als een betwist teken. De volgelingen van de Weg waren toen nu zelf in een zulke gelijkaardige, dus moeilijke periode. Zelf zijn wij nu de lichtdragende christussen, of zouden het moeten zijn voor onze tijd en samenleving.

Op het altaar staan symbolisch de Volgelingen van de weg in al hun verscheidenheid als mens en als gelovige. Ze waren aangestoken aan het Licht van de Paaskaars. Met grote, kleine lichtjes, wankelende vlammetjes, soms uitdovend, soms terug oplichtend. Maar ons verlichtend. Laten we dan ook zelf het licht ontvangen en aan onze buur doorgeven. Hierdoor symbolisch de daad bij het woord voegend.

Er stellen zich echter ook logischerwijze een aantal praktische vragen:

- hoe ons te bewapenen tegen weerstand, kritiek, spot, negativiteit en twijfel?
- waar ligt onze taak met onze gaven en beperkingen?
- wat willen en kunnen we bereiken dit jaar in concrete termen?
- hoe te realiseren dat we om niets hebben gekregen en ook om niets moeten geven; dat we mekaar hoeders en broeders moeten zijn?
- hoe dienstbaar te zijn voor een betere wereld en samenleving
- hoe lichtdragers te zijn in waarachtigheid in de moeizame strijd om een rechtvaardige wereld (natuur) en samenleving?

Waarom deze noodzaak tot inzicht?

Een hobby? Een traditie? Een levensnoodzakelijkheid?

Leeft bij ons nog levendig het besef dat voor ons dat licht en warmte noodzakelijk zijn voor ons bestaan en welzijn, niet alleen om ons te verwarmen en te voeden, maar ook om onze weg te vinden; om te zien en te onderkennen; om onze angsten en twijfels te bezweren; de chaos te overwinnen en voor onze naasten een hulp, ondersteuning te kunnen zijn. Aldus in staat zijn bij te dragen aan een rechtvaardige, vreedevolle wereld, een kosmos die geëerbiedigd wordt en zeker ook om gesterkt en bewapend te kunnen strijden tegen de duistere machten .

Licht dat we als individu én gemeenschap broodnodig hebben maar dat ons, als goddelijke gave, reeds gegeven is.

Een korte Bijbelse onderbouw :

Licht/Energie wordt volgens een theologische uitspraak in het boek Genesis op de eerste scheppingsdag tot bestaan geroepen, de eerste scheppingsdaad geduid om de chaos te beheersen.

Licht dat we niet zien, waarvan we niet in de Bron kunnen kijken zonder blind te worden .

Licht dat we enkel opmerken in het contrast tussen licht en duister én door een medium (glas, diamant, water schijnend). In haar samenstelling en compositie kan een oud kerkelijk brandglasraam, symbool en uitbeelding van een religie en haar Mysterie zijn, die/dat Schepper en Instandhouder benoemd wordt.

Bron die niet kan geclaimd worden en die enkel via de diverse brandglazen-religies media gekend en kan ervaren worden.

Dat Goddelijk Licht wordt Christelijk gesymboliseerd door het licht van de paaskaars.

Licht dat ons kan en wil bemoedigen, inspireren, sterken voor de woelige stormen van een leven onder duistere machten waartegen we ons dikwijls machteloos voelen.

Licht dat ons liefde en hoop schenkt en helpt de weg te betreden naar een menswaardig bestaan en een levensvervulling voor onszelf en voor onze naasten en gemeenschap.

Alex Kinnet

De Lier, 3 februari 2019